

Čistá pozice ČR vůči EU za rok 2005

PETR MACH

V roce 2005 podle údajů ministerstva financí odevzdala Česká republika do rozpočtů Evropské unie 31,522 mld Kč a zpět na evropských dotacích získala 31,282 mld Kč. Naše země se tak stala za rok 2005 čistým plátcem ve výši 240 milionů Kč (viz tabulka na str. 2). Navíc na administrativu spojenou se získáním a distribucí evropských dotací Česká republika musela vynaložit několik dalších miliard korun.

Náklady na získání dotací

Např. Státní zemědělský intervenční fond, který rozděluje zemědělské dotace

EU a který provádí intervenční nákupy s cílem udržet cenu obilí, masa, mléka a másla na úrovni stanované nařízením EU, měl v roce 2005 celkem 712 zaměstnanců a správní výdaje včetně mzdových dosáhly 0,9 miliardy Kč. Tyto administrativní výdaje byly hrazeny z českého rozpočtu. Podobně je tomu s dalšími institucemi, ať již na centrální, krajské nebo obecní úrovni, které se čerpáním evropských dotací zabývají. Další miliardy musela samozřejmě Česká republika vynaložit na spolufinancování (mnohdy nesmyslných) dotačních programů

Na co peníze šly?

Z peněz, které jsou označovány jako zemědělské dotace EU, tvořily dotace zemědělcům 10,7 miliardy. Dvě miliardy byly vynaloženy na intervenční nákupy, tj. na zdražení obilí, masa, mléka a másla. Fond např. nakoupil obilí za 1,8 miliardy. Skladování obilí stálo 261 milionů, skladování 10 tisíc tun vepřového stálo 100 milionů.

Dotace ze strukturálních fondů byly ke konci roku konečným příjemcům vyplaceny

(Pokračování na str. 2)

NEZÁVISLÉ STÁTY V EVROPĚ

V této rubrice představujeme západoevropské země, které nejsou členy EU. Existenci nezávislých jurisdikcí považujeme za garanci svobody a prosperity v Evropě. Státy, na které se nevztahují daňové a jiné direktivy EU, mohou nízkým zdaněním a vysokou prosperitou dávat příklad ostatním zemím.

OSTROV MAN (Isle of Man)

Rozloha: 572 km²

Populace: 76 315

Oficiálním jazykem je angličtina, keltská manština se učí jako volitelný předmět ve školách a úřední nápisy jsou v obou jazycích. Ostrov leží mezi Velkou Británií a Irskem.

Státní zřízení: Samosprávné území uznávající britskou královnu. 24-členný parlament, Tynwald, se volí na 5 let poměrným systémem.

HDP: HDP na obyvatele je o 6 % vyšší než ve Velké Británii, ekonomika za posledních 10 let rostla průměrným tempem 7,4 %

Inflace: 2,5% Manská libra je směňována pevným kurzem 1:1 k britské libře

Nezaměstnanost: Míra nezaměstnanosti se v jednotlivých krajích pohybuje od 0,44% po 0,82%. Zákon o zaměstnání stanoví standardní výpovědní lhůtu ve výši 1 týden za každý rok práce u daného zaměstnavatele, max. 3 měsíce při výpovědi ze strany zaměstnavatele a max. 1 měsíc při výpovědi ze strany zaměstnance. Neplatí se žádné odstupné.

Daně: Na Manu neexistuje dědická daň, darovací daň, ani daň z nemovitosti. Daň z příjmu se neplatí do příjmu 8670 liber (360 000 Kč ročně). Příjem do 10 tisíc liber ročně (410 000) korun nad nezdanitelným minimem je zdaňován 10 %, příjem nad 10 tisíc liber 18 %. Příjem nad 100 tisíc liber není zdaňován. Zisk firem do 500 000 liber (20 milionů korun) není zdaňován, vyšší zisk se daní sazbou 15 %. Firmy za rok zaplatí pouze daň ve výši 250 liber bez ohledu na velikost. Spotřební daně se na Manu platí stejně jako ve Velké Británii a mezi Manem a Británií neexistují žádné hraniční kontroly. Manské zboží lze volně

dovážet do EU na základě dohody mezi EU a ostrovem Man a Man uplatňuje cla podle sazebníku EU, ale tato cla si na rozdíl od členských zemí EU ponechává pro svoji potřebu. Sociální pojištění se neplatí z týdenního příjmu do 97 liber (4000 korun),

z vyššího platí zaměstnanec 10 % a zaměstnavatel 12,8 %. Zaměstnanci neplatí z příjmu nad 645 liber týdně (26 500 Kč). Osoby samostatně výdělečně činné platí 8 % z příjmu mezi 97 a 645 liber, nemají nárok na podporu v nezaměstnanosti a další dávky a od státu dostávají základní rovný důchod, který činí 84 liber týdně (3400 Kč).

Rozpočet na fiskální rok 2005/2006 skončil přebytkem 12 milionů liber neboli 2,5 % státních výdajů.

Zahraněční vztahy: „Ostrov Man do EU ani nic neplatí, ani z EU žádné peníze nedostává, což zajišťuje fiskální nezávislost. Zároveň je na základě Protokolu 3 (přidanému ke Smlouvě o přistoupení Velké Británie k ES) zajištěn volný pohyb zboží včetně zemědělských komodit mezi ostrovem a EU,“ praví se hrdě na oficiální stránce vlády ostrova. Man má také uzavřeno „cestovní unii“ s Velkou Británií, Irskem, Jersey a Guernsey, takže kdo cestuje z těchto zemí, nepotřebuje pas. Velká Británie vydává pro občany Manu mezinárodní cestovní pasy a zajišťuje jim diplomatickou službu v zahraničí. Zavazuje se také Ostrov Man vojensky chránit v případě napadení. Za to platí Maňané Velké Británii pravidelný roční poplatek ve výši 2 milionů liber „za obranu a diplomatické služby“.

Zdroje:

www.gov.im/treasury/economic.xml

www.gov.im/lib/docs/treasury/economicstrategy.pdf

www.cia.gov/cia/publications/factbook/geos/im.html

<http://dbweb.liv.ac.uk/Manninagh/sm/theses/KitGawneMA.pdf>

www.tynwald.org.im

Čistá pozice

(Pokračování ze str. 1)

ny ve výši 1,3 miliardy, zbylých 5 miliard zůstalo na účtech ministerstva financí. Nejvíce, 488 milionů bylo vyplaceno v programu Kredit řízeném Ministerstvem průmyslu a obchodu, což nebyly dotace, ale zvýhodněné úvěry vybraným podnikatelům, 104 milionů bylo vyplaceno na programy posílení aktivní politiky zaměstnanosti, což byly dotace na všelijaká školení zaměřená na ženy, Romy a další skupiny „ohrožené sociální exkluzí“.

Budeme platit stále více

V předchozím roce 2004 zaplatila Česká republika do EU podle oficiální zprávy Evropské komise 565,2 mil. euro a obdržela 802,6 mil. euro, takže čistý příjem činil 237,5 mil. euro. Evropská unie ovšem pro výpočet čisté pozice používá zvláštní metodologii, podle níž redukuje zaplacený příspěvek každé členské země tak, aby čisté platby dávaly v součtu nulu (jakoby členské státy neplatily na admi-

Platby do EU a příjmy z EU v roce 2005 (mil. Kč)

Příjmy z EU		Platby do EU	
Předvstupní fondy (dobíhající platby programů Phare a Sapard z let před vstupem do EU)	2151,0	Kompenzace Velké Británie	2359,0
Zemědělské dotace	12739,3	Cla a dávky z cukru	4373,7
Dotace ze strukturálních fondů	6321,7	Odvody podle HDP	23971,2
Komunitární (přeshraniční) programy	1126,7	Splátka kapitálu EIB	818,5
Rozpočtové kompenzace	8942,9		
CELKEM	31281,6	CELKEM	31522,4

Zdroj: Ministerstvo financí, Smlouva o přistoupení, ČNB

nistrativní a zahraniční výdaje EU). Do výpočtu také EU nezapočetla více než miliardu, kterou jsme museli zaplatit do Evropské investiční banky a Evropské centrální banky.

Pokud jde o očekávání roku 2006, může být situace ještě horší. V roce 2006 se do EU platí kromě příspěvků do Evropské investiční banky i příspěvky do Evropského institutu uhlí a oceli a přímá rozpočtová kompenzace bude činit již jen 5,6 miliardy; také již nepřijdou žádné zbytkové platby z „předvstupních“ fondů

Phare a Sapard. Co se týče čerpání strukturálních fondů, ze kterých si vláda slibuje nejvíce, bylo za první pololetí 2006 vyčerpáno jen 4,6 mld. Kč. Vláda všechny utěšuje, že dojednala gigantické příjmy alespoň na léta 2007-13, nicméně z dohody o finančním rámci nic takového neplyne, naopak, bohaté země si dojednaly, že budou platit méně a české rozpočtové kompenzace vypršely. Naše doplácení na EU se tak bude pravděpodobně dále prohlubovat.

Členství v EU se nevyplácí

Rok 2005 potvrdil, že členství v EU se z finančního hlediska nevyplácí. Čeští daňoví poplatníci jsou nuceni doplácet stále více na bruselskou byrokracii. Česká republika by se měla pokusit dojednat speciální výjimku, která by nám umožnila neplatit do EU a nečerpat evropské dotace. Kdyby se České republice nedařilo dojednat přijatelné řešení, může být v budoucnu jediným rozumným řešením vystoupení z Evropské unie.

Autor je výkonným ředitelem Centra pro ekonomiku a politiku.

EU zahájila masivní nákupy másla

Cena másla na trhu v České republice klesla za poslední rok o pětinu, a to se zněbilo Evropské komisi. Ta promptně nařídila České republice zahájit intervenční nákupy. „Evropská komise zahájila nařízením Komise (ES) č. 541/2006 ze dne 31. března 2006 intervenční nákup másla v ČR“, uvedl Ing. Josef Běhal, CSc., z oddělení intervencí živočišných komodit Státního zemědělského a intervenčního fondu. Intervenční cena je nařízena na úrovni 70,61 euro za velkoobchodní 25kilový blok másla. Lze proto očekávat, že se maloobchodní cena vrátí na úroveň kolem 30 korun za čtvrtkilové balení. Fond během července nakoupil 852 tun másla. Tyto výdaje na nákupy, zmrazení a skladování másla, jejichž jediným cílem je zvýšit cenu na úroveň nařízenou evropskými byrokraty, budou vykazovány jako plusový příjem v bilanci transferů mezi Českou republikou a EU. (více o máslové regulaci a EU v LF 3/2004)

Tynwald, 24členný parlament Ostrova Man

Parlament Manu zasedá nepřetržitě od roku 978, tedy 1028 let. Není sice nejstarším parlamentem světa (Island a Faerské ostrovy mají o několik let starší), ale je parlamentem nejdéle nepřetržitě fungujícím. Vždy 5. července se parlament schází na tradičním místě, Tynwaldském kopci, pod širým nebem, kde se koná slavnostní zasedání za účasti veřejnosti. Při něm se čtou zákony schválené za uplynulé legislativní období. Letos jich bylo sedm. Jak uvedl předseda parlamentu, „Někomu by se to mohlo zdát málo. My jsme na nízký počet ale spíš hrdí. Nemyslíme si, že čím více zákonů, tím lépe.“ Po přečtení zákonů (dvojjazyčně – anglicky a tradičním keltským jazykem ostrova) je prostor pro občany, aby předali parlamentu případné petice. Petice mohou být za zrušení nějaké zákonné restrikce nebo činnosti státu, nikoliv za uzákonění nové restrikce či činnosti. Zasedání je státním svátkem a většina ostrovanů se jej účastní. Spolu se zasedáním probíhá i „pouť“ – prezentace spolků, dětské atrakce apod. Kolem 30 tisíc ostrovanů zaplatí vstupenku v ceně 3–5 liber. Mezi oficiálními hosty byli letos např. předsedkyně islandského parlamentu a předseda norského parlamentu.

Veřejné zasedání Tynwaldu pod širým nebem.

(Foto PM)

Nová evropská regulace zničí telefonní trh

PETR MACH

„Co se hýbe, je třeba zdanit. Když se to ještě hýbe, je třeba to regulovat. Když se to přestane hýbat, začneme to dotovat.“ Tak popisovala Margaret Thatcherová typický socialistický přístup k ekonomice.

Na řadě je teď zjevně rozvíjející se telekomunikační trh. Telefonování bylo v Evropě po léta svíráno státními monopoly a cenovou regulací. Uvolnění trhu a privatizace přinesly rozvoj alternativ vůči státním molochům. Tomu je, zdá se, konec. Mobily jsou příliš úspěšné a oblíbené, než aby je nechali byrokraté a politici na pokoji.

Např. francouzský europoslanec Alain Lamassoure navrhl zdaňovat esemesky daní ve výši 1,5 procentu (45 haléřů) a to tak, že při přeshraničních esemeskách by šel výnos do rozpočtu EU. Podobně by tomu mělo podle něj být u emailů [EUobserver.com 9.5.06].

To ale není nic proti nejnovějším návrhům evropské komisařky pro oblast telekomunikací a médií.

Nová regulace, nový úřad

Komisařka Viviane Redingová zjistila při svých cestách do zahraničí, že platí při telefonování přes hranice více než při telefonování v jedné síti a vymyslela novou regulaci: „Je nejvyšší čas, aby vnitřní trh EU nabídl spotřebitelům a podnikatelům, kteří cestují do zahraničí, podstatně nižší telekomunikační poplatky. Navrhují proto, aby se všechny bezdůvodné poplatky za roaming zrušily cestou nařízení EU.“ [tisková zpráva komise IP/06/386]. Inovace vzniklé na trhu podle soudružky „Roamingové“ lidem život komplikují, zatímco regulace zajišťují blaho lidí: „[teprve regulace] promění roamingové služby ze záležitosti, která zákazníkům zneprůjemňuje život, v atraktivní službu.“

V logice eurobyrokratů nesmí samozřejmě chybět vytvoření nového úřadu.

Komisařka navrhuje vytvoření evropského úřadu pro regulaci telekomunikačních firem. „Nechci národní regulační úřady rušit, zůstaly by podobně jako zůstaly národní banky když vznikla Evropská cent-

Soudružka komisařka Redingová chce zregulovat telefonní trh

rální banka.“ A proč že je nový úřad nezbytný? „Pokud národní regulátor v jedné zemi uplatňuje pravidla EU vůči operátorům přísně a v jiné zemi mírně, pak mají firmy v zemi s méně přísně uplatňovanou regulací nespravedlivou konkurenční výhodu“.

Abyste nebylo málo, chce komisařka hlavně telekomunikační firmy de facto znárodnit (spíš bychom asi měli říci zevropoizovat, když jde o nadnárodní znárodnění) - z telekomunikačních sítí (kabelů a vysílačů), které operátoři vybudovali, chce učinit veřejný statek. Síť chce ze společnosti vyčlenit jako separátní korporaci, která by musela poskytovat služby na základě evropských regulací. „Budeme muset samozřejmě najít specificky evropské

řešení [oddělení sítí od poskytování služeb], které bude vyhovovat našim evropským potřebám.“ [EU, SPEECH/06/422]

Důsledky regulací

Regulace cen vždy a všude ničí motivaci vstupu nových firem do odvětví a likviduje motivaci vymýšlet alternativní inovativní způsoby uspokojování potřeb zákazníků. Omezování vlastnických práv odrazuje od investic. Důsledkem těchto státních zásahů je vždy technologická stagnace a relativní zdražování.

Cílem firem není „znepříjemňovat život zákazníkům“, ale dosahovat zisku skrze uspokojování potřeb zákazníků. Komisařka Redingová i s celou komisí by nikdy nevymyslela ani mobil ani roaming. Inovace přináší trh a ziskový motiv, nikoliv parazitický politik či úředník, který se jen umí vézt na zádech druhých.

Jak budou zregulované telekomunikace vypadat? Výsledkem regulace bude stagnace. Stávající metody přenosu dat už jsou vymyšleny, tak nezmizí. Přijdeme ale o nové inovace, které by na neregulovaném trhu vznikaly a které by přinášely nové způsoby přenosu dat a snižovaly náklady a ceny stávajících metod. Navržená regulace nevyhnutelně přinese staré nešvary známé z dob státních molochů - předražené služby, dlouhé čekací lhůty a neprůběžné vyřizování stížností, byť s technologiemi počátku 21. století.

Pravicová socialistka

Redingová je zjevně šilená žena s komunistickým myšlením, která se bohužel stala komisařkou s velkou mocí nad životy stamilionů Evropanů. Možná, že Redingová navrženou regulaci neprosadí skrze Evropský parlament a radu - v europarlamentu přeci existuje opozice. Jenže socialistická. Lamassoure i Redingová patří totiž do pravicových stran, které v Evropském parlamentu tvoří největší frakci - EPP.

EU se chystá zdražit pivo

Komisař EU pro zdraví spotřebitele Markos Kyprianou chystá zdražení piva [LN 28. 8. 2006].

Podle nového plánu má dojít a) ke zvýšení spotřební daně z piva, b) k označování piva varovnými nápisy a c) k celoevropskému zákazu pití piva dospělým lidem mladším 21 let. Podrobnosti má komise zveřejnit tento měsíc. „Chceme, aby v celé EU platila stejná pravidla, a to se týká i daní,“ uvedl komisař pro švédský deník Svenska Dagbladet. V Česku patří daň z piva k nejnižším v EU (1,40 Kč na půllitr) a odpovídá minimální sazbě dosud platné v EU. Návrh na zvýšení mini-

mální sazby tlačí vlády ve Finsku a Švédsku, jejichž občané platí doma vysoké daně a jezdí s oblibou pít pivo do sousedních jurisdikcí. Český ministr financí má pravomoc v Radě EU návrh komise na zvýšení daní zablokovat.

Špidla vyhrožoval na konferenci bisexuálů

Komisař EU pro rovné příležitosti Vladimír Špidla odjel uprostřed léta za peníze daňových poplatníků do Montrealu a 29. července vystoupil na „Mezinárodní konferenci o právech homosexuálů, lesbiček, bisexuálů a transsexuálů“. „Jakýkoliv výrok typu že hrozí ho-

mosexualizace společnosti by měl být posuzován stejně jako antisemitské výroky.“ [EU Speech 06/470] „Komise nebude tolerovat, aby byla při implementaci evropských směrnic ze seznamu zakázaných diskriminací vynechávána sexuální orientace. To bychom reagovali stejně rázně jako v případě Lotyšska,“ uvedl Špidla. Lotyšský parlament v červnu schválil euronovelu zákoníku práce zakazující všelijaké diskriminace, ale vynechal zákaz diskriminace na základě sexuální orientace v soukromých firmách. Komise okamžitě pohrozila Lotyšsku „závažnými sankcemi“, pokud zákon nenapraví. ČR také antidiskriminační eurozákon zatím nemá.

ÚŘAD NA ZRUŠENÍ

V této rubrice představujeme úřady, které žijí z peněz daňových poplatníků a jejichž existence je zbytečná nebo dokonce škodlivá. Jsme přesvědčeni, že odstraňování zbytečných úřadů je jediná cesta k omezení korupce a účinná cesta ke snížení daňového břemene.

Český telekomunikační úřad

Počet zaměstnanců: 469

Výdaje: 467 milionů Kč

Z toho na platy: 290 milionů Kč

Činnost: Úřad reguluje ceny, jmenovitě ceny účtované telefonními operátory za propojení do konkurenční sítě, ceny poštovních zásilek do zahraničí, shromažďuje statistické informace pomocí dotazníkových šetření a zkoumá, zda někteří podnikatelé v telekomunikacích nejsou příliš silní, ukládá telefonní společnosti povinnost provozovat telefonní budky, přiděluje rádiové kmitočty. Kontroluje realizaci přenositelnosti telefonních čísel mezi operátory. Registruje podnikatele v oblasti poskytování telekomunikačních služeb (radio, internet, telefon atd.). Pro stát úřad vybírá poplatky za udělení povolení a licencí k využití kmitočtů (např. v r. 2005 splatil Oskar (dnes Vodafone) půl miliardy za povolení provozovat datovou službu UMTS přes mobil).

Hodnocení: Mobily, radia a pošta by existovaly i bez toho, aby musel ČTÚ povolovat jejich činnost a regulovat jejich ceny. Propojovací ceny ani jiné ceny není třeba regulovat, ceny mají být věcí dohody mezi smluvními stranami na konkurenčním trhu. Pokud nechce stát nechat obsazení kmitočtů na volném trhu a chce udělovat licence, nechť kmitočty vydraží, na to nepotřebuje úřad o 469 lidech.

Verdikt: Úřad může být zrušen a ceny poštovních a telekomunikačních služeb ponechány volné konkurenci. Zákon o přenositelnosti čísel by měl být zrušen, pak by ani nebyl potřeba úřad, který by na jeho naplňování dohlížel. Jestli si chce někdo přenést číslo, je to věcí jeho dohody s operátory, stát do toho nemá co mluvit. Stát nemá nařizovat, aby existovaly telefonní budky, veřejné telefony se buď vyplácí, pak je bude někdo provozovat, nebo nevyplácí, pak zmizí z trhu. Zrušením úřadu by se ušetřilo bezmála půl miliardy korun ročně. O ty by mohly být vyšší příjmy státu z licencí – nebo – pokud by stát licence neprodával a nechal na volném trhu obsazení kmitočtů, mohly by být o nevybrané poplatky nižší ceny telekomunikačních služeb na konkurenčním trhu.

Laissez-Faire, měsíčník pro svobodu jednotlivce. Čte se [lese-fér]. Vydává: občanské sdružení Laissez Faire. Adresa: Bozděchova 8, 150 00 Praha 5. Tel.: 603 228 753, mach@cepin.cz. Redakční rada: Petr Mach, Tomáš Jirsa, Jaroslav Bachora, Dalibor Roháč. Internetový archiv: www.petrmach.cz. Číslo účtu: 1011153517/5500. Náměty, články, reakce, zájem o předplatné, zájem o inzerci uvádějte na výše uvedený kontakt. Registrace MK 8183. ISSN 1212-8597

WEB

KOZUSNIK.CZ

! WEB ZDARMA !

www.topolaneck.cz

NAŠI KLIENTI

www.premyslsobotka.cz

WEBODS.CZ

ZDARMA JE URČEN VÝHRADNĚ PRO POLITIKY ODS!

Kontakt: Atestační středisko, a.s. | provozovatel služby KOZUSNIK.CZ | www.kozusnik.cz
Olga Vilímková | ředitelka projektu | tel.: 603 827 062 | vilimkova@kozusnik.cz